

Ještě jednou k novým pravidlům

(změny pravidel házené 2010)

**aktualizovaná informace KR ČSH na základě podkladů z IHF,
ze semináře předsedů rozhodčích EHF a poznatků z ME a MS mládeže 2010**

Nová pravidla byla zveřejněna i v českém překladu v červnu a platí od 1.7.2010; úplné znění je k dispozici jak na www.chf.cz, tak v tištěné verzi na sekretariátu ČSH. Přestože informace o změnách pravidel byly zveřejněny již na jaře 2010, považujeme za vhodné je znovu připomenout před zahájením nového ročníku

Rozhodčí všech úrovní soutěží ČSH absolvovali výklad na nominačních seminářích a především oni by měli zodpovědět případné dotazy přímo v klubech nebo při jednotlivých utkáních. Můžete se samozřejmě obrátit i na komisi rozhodčích ČSH (krdcsh@seznam.cz).

Nová pravidla nepřinášejí žádné zásadní změny a jejich cílem není výrazně změnit házenou.

Většina textových úprav má zajistit lepší srozumitelnost pravidel a přispět k větší jednotnosti jejich výkladu v praxi.

V tomto textu najdete stručný přehled změn s komentářem komise rozhodčích ČSH.

1. Zrušení „vyloučení do konce utkání“

Z pravidel mizí naprosto výjimečně používaný trest (dosavadní signalizace: zkřížené ruce ve výši hlavy), udělovaný za násilnost. Nejpřísnějším trestem tedy zůstává diskvalifikace (červená karta) Za žádné provinění již nebude družstvo oslabeno déle než dvě minuty, případně 4 minuty, pokud se viník navíc dopustí dalšího nesportovního chování.

2. Dvě úrovně diskvalifikace (červené karty)

Za zvláště bezohledné, velmi nebezpečné, úmyslné nebo zlomyslné zákroky a za takzvané „mimořádné nesportovní chování“, jehož příklady jsou v pravidlech uvedeny, bude hráč nebo funkcionář nejen diskvalifikován, ale rozhodčí budou povinni přestupek popsat ve zvláštní zprávě řídicímu orgánu soutěže, který pak rozhodne o dalším potrestání.

Protože v soutěžích ČSH budou používány stávající formuláře Zápisu o utkání, obsahující sloupeček se symbolem „K“, tak tyto „diskvalifikace s dalším hlášením“ budou v zápisech zaznamenány právě v tomto sloupci.

Zavedení této vyšší úrovně diskvalifikace by mohlo umožnit rozhodčím snadněji používat „normální“ diskvalifikaci, která by sebou neměla nést další následky po daném utkání.

České specifikum – odebrání registračního průkazu – bylo nově vymezeno řídicí složkou soutěží v návaznosti na nová pravidla: RP budou rozhodčí odebrat právě při diskvalifikaci za přestupky vyžadující zvláštní hlášení (což zahrnuje také přestupky namířené proti rozhodčím a delegátovi utkání).

3. Kriteria pro udělování trestů

Pravidla 8 (Přestupky a provinění proti pravidlům) a 16 (Tresty) byla výrazně přepracována; nově místo výčtu příkladů uvádějí konkrétní kriteria pro vysvětlení rozdílných úrovní faulů a nesportovního chování.

Explicitně je uvedeno, které zákroky nebo nesportovní chování musí být trestány progresivně (tedy počínaje napomenutím), za které musí být hráč přímo vyloučen na 2 minuty (tedy nestačí napomenutí žlutou kartou), a kdy je nutná přímá diskvalifikace – a to vždy bez ohledu na odehranou hrací dobu.

4. Upřesnění definice vstupu obránce do brankoviště a souvislost s nařizováním 7m hodů

Jako vstup obránce do brankoviště lze označit pouze jasné vkročení do brankoviště, nikoli jen lehký dotyk čáry. To je důležité pro posouzení případného zmaření jasné brankové příležitosti a tedy pro nařizování 7m hodů:

- i. pokud kontakt obránce s útočníkem začíná daleko před čarou brankoviště (např. na 9m) a až po několika krocích se v souboji obránce dostane (nebo je dokonce zatlačen) do brankoviště, nemůže být nařízen 7m hod;
- ii. pokud obránce sice stojí patami na čáře brankoviště, ale útočníka má před sebou a ten tedy není ve vyložené brankové příležitosti, nemůže být nařízen 7m hod;
- iii. pokud je pivot zády k brance, nemůže být jeho pozice označena za vyloženou brankovou příležitost a nesmí být nařízen 7m hod;
- iv. jen pokud obránce proběhne brankovištěm nebo jinak využije své pozice v brankovišti proti útočníkovi ve vyložené brankové příležitosti, následuje 7m hod „za bránění v brankovišti“.

Pro útočníka s míčem je nadále zakázáno se čáry brankoviště dotknout.

5. Odpovědnost brankáře za srážku s protihráčem v rychlém útoku

Nová pravidla tuto odpovědnost potvrzují a dále zpřísňují. Brankář, který opustí své brankoviště, nesmí zavinit srážku (kolizi) s protihráčem běžícím do rychlého útoku; pokud ke srážce dojde, bude brankář diskvalifikován. Jako srážka se neoznačuje každý kontakt brankáře s útočníkem v takové situaci:

- i. jako srážka se vždy označuje kolize, při které útočník ztratí koordinaci pohybu, typicky proto, že o vyběhnuvším brankáři nevěděl;
- ii. diskvalifikace následuje i v (hypotetickém) případě, kdy se brankář zastaví a útočník, který o něm neví a snaží se chytit míč, do něj vrazí;
- iii. pokud útočník už míč chytí a brankář ho poté (typicky ze strany) fauluje (například plácnutí přes ruku s míčem), nejde o srážku;
- iv. brankář samozřejmě neodpovídá za kontakt, který způsobí útočník vědomě, kdy má svůj pohyb pod kontrolou a o brankáři ví, ale chtěl by zneužít tohoto pravidla a „vyprovokovat“ diskvalifikaci brankáře (útočný faul, případně nesportovní chování).

Pokud útočník měl míč anebo rozhodčí usoudí, že útočník byl připraven – kdyby nedošlo ke srážce – míč převzít, bude navíc nařízen 7m hod.

Důvod této změny pravidel – ochrana zdraví hráčů a zabránění velmi nebezpečným kolizím – je zřejmý a byl při letních šampionátech EHF i IHF všemi družstvy plně akceptován.

6. Korektní blokování

Pravidla detailně specifikují „blokování“ neboli bránění protihráči v pohybu do volného prostoru. Postavení bloku, průběh blokování i ukončení bloku musí být provedeno zásadně pasivním způsobem ve vztahu k protihráči; blokující hráč (typicky pivot) smí soupeři bránit v pohybu tělem (trupem), nikoli rukama nebo nohama. Nejde o změnu pojetí pravidel, ale o snahu vymezit přesněji povolené chování hráčů při soubojích především ve hře pivotů.

7. Pasivní hra

K popisu pasivní hry přibylo ve vysvětlivce č. 4 dalších pár odstavců, ale princip se nemění. Ani nová pravidla nestanovují žádný časový limit nebo povolený počet přihrávek. Signalizace pasivní hry se přerušuje při jakémkoli potrestání bránícího družstva (N, 2 minuty, D). Výslovně je nyní zdůrazněno, že bránící družstvo nesmí při svém tlaku na útočníky porušovat pravidla (včetně dodržování 3m vzdálenosti) ani při signalizované pasivitě.

8. Přerušování hry časoměřičem nebo delegátem

Pravidla poprvé definují roli delegáta a jasně nyní uvádějí, kdy smí a kdy musí časoměřič a delegát zapískat a tím přerušit hru, specificky při špatném střídání (u nás má časoměřič tuto povinnost jen v nejvyšších soutěžích) a při porušování pravidel na střídačkách.

9. Kapitán družstva

Pravidla znovu uznávají roli kapitána družstva, označeného páskou, oprávněného losovat o výhoz a strany a také vést družstvo na hřišti. Nijak to neoslabuje pozici odpovědného funkcionáře družstva, který zůstává jako jediný oprávněn ke konzultacím u stolku. Losování před utkáním by se ale mělo vrátit kapitánům.

10. Zóna pro koučování

Pravidla nově definují prostor, ve kterém se může jeden z funkcionářů družstva (nejčastěji trenér) pohybovat při řízení družstva (ostatní funkcionáři a hráči musí na střídačce sedět) – tento prostor začíná 3,5 metru od středové čáry a měl by být na hřišti vyznačen; v praxi čarou nebo jinou barvou povrchu. Důležité je, že nezahrnuje prostor mezi stolkem a hrací plochou.

Jakkoli v našich halách zřejmě na vyznačení zóny pro koučování hned tak nedojde, zákaz pohybu trenéra před stolkem platí; trenér v zásadě nesmí blíže než 3 metry od půlící čáry. Jednoznačně funkcionáři nesmí zasahovat do činnosti zapisovatele, časoměřiče a delegáta – to se vždy posuzuje jako nesportovní chování. Výjimky jsou pouze dvě:

- odpovědný funkcionář družstva (A) smí slušnou formou vznést dotaz či požadavek;
- kterýkoli funkcionář může opustit zónu pro koučování a předat nejbližší osobě u stolku zelenou kartu; nesmí však stát u stolku se zelenou kartou a vyčkávat tam na optimální moment pro vyžádání time-outu družstva.

11. Šátky na hlavu

U nás je asi neuvidíme (možná u mužů s menším množstvím vlasů), ale na základě impulsů z muslimských zemí je nyní povoleno mít vlasy zakryty šátkem.

12. Headsets

V pravidlech je nově povoleno užití technických prostředků pro vzájemnou komunikaci rozhodčích. Konkrétní nasazení těchto sluchátek s mikrofonem v ČR stanoví komise rozhodčích – zatím to vzhledem k vysoké ceně nehrozí.

13. Barvy oblečení funkcionářů na střídačkách

Pravidla kromě známých omezení pro barvy hráčů v poli a odlišné barvy brankářů nově formulují také povinnost funkcionářů družstva mít při utkání na střídačce oblečení jiné barvy, než hráči v poli soupeře. Například hraje-li družstvo A v bílých dresech a družstvo B v černých, nesmí mít funkcionáři družstva A černé oblečení a funkcionáři družstva B nesmí být v bílém. Toto omezení je již běžně praktikováno na mezinárodní scéně. Funkcionáři jsou povinni na základě případného pokynu delegáta nebo rozhodčích barvu oblečení v tomto směru změnit.

V pravidlech i nadále stojí, že černá barva je přednostně vyhrazena rozhodčím. To znamená (především v nižších soutěžích), že nemají-li delegovaní rozhodčí jiné dresy, než černé (nebo z barev hráčů vyplývá, že rozhodčí mohou použít jen černou), musí barvu dresů změnit družstvo, které zamýšlelo hrát v černém.

Rozhodčí a další experti najdou detailní rozbor změn pravidel včetně informačních materiálů vydaných IHF v sekci „Ke stažení – Dokumenty KR - Sezóna 2010/2011 na www.chf.cz.

V Praze 29. 8. 2010

Jiří Konečný, předseda KR ČSH